

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DOMUM

ET TURTUR NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

ELECTORUM CONSERVASTI.

III. ÉVF. 1902 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZE GÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA
A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Rákos-u. 5

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

FLORABUNT SACERDOTES:

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI

CUJUS NON SUM DIGNUS...

ECCE AGNUS DEI

F.M.S.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Igazi karácsony. — Sokak romlására . . . sokak feltámadására. — Áldozás után. — Az oltáregyesületek az igehirdetés szolgálatában. — A vallás hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás. — Az egyházi szerek kiállítása. — Az öröklámpa. — Az örökimádási templom. — A lélek. — Egy gyászmise. — Mire képes egy jó gyermek. — Oltáregyesületi ügyek. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

~ Igazi karácsony ~

VAN-E a XX. századnak bethlehemi éjszakája? Vagy vége van azoknak a boldog időeknek, mikor a bethlehemi éj fénye világított be az élet sötétségébe, mikor a bethlehemi istálló melege áradt ki az élet ridegségébe? A bethlehemi bárány csak az emberiség gyermekéveiben volt oly kedves, oly vonzó, oly barátságos? Hogy kinőttünk a gyermekévekből s a fejlődés új perspektivákat nyitott a szem, az ész, a szív, a gondolat számára, azóta már nem oly csillagos nekünk a bethlehemi éj? Nem oly kedves, nem oly andalító a pásztorok éneke?

A karácsony nem hiányzik a világból. Hisz a naptárak vörös betűkkel nyomják. A bethlehemi jászol sem hiányzik a barlangból, még a kirakatokban is bethlehemi jászolokat látunk. Hanem a kis Jézus hiányzik a jászolból. Az Ur Jézus hiányzik a világból. Az emberek szívéből. Ezért nincs a XX. századnak, a nagy emberiségnek karácsonya. Azért nem árad szét a bethlehemi barlangból se világosság, se szeretet. Elmegy fejünk fölött egyik karácsony a másik után s a szeretet nem lesz nagyobb, a világosság nem lesz fényesebb. Sötét éjszaka van — a bethlehemi éjből csak az éj, csak a sötétség marad meg.

A nagy világnak valóban nincsen karácsonya, nincs kis Jézusa. A bethlehemi éjszaka örömeit csak kevesen élik át. Csak azok a buzgó szívek, kik erdőn, hegyen keresztül, hideg, zuzmarás havon körmenetben mennek ahhoz a bethlehemi jászolhoz, melyben a kis Jézust valósággal ott találják. S a kis Jézus e barlangja az Oltáriszentségnek házikója. Ott nyugszik pólyába takarva. A szent ostya fehér leple fedi el mosolygó tekintetét. Az éjféli mise harangszava a bethlehemi éjszakának angyali zenéje. S a hívőknek éneke a pásztorok imádó dicsérete.

Mily hangos, mily meleg ezeken a karácsonyi éjszakákon ez a bethlehemi barlang, a falusi kis templom. Pásztori lelkek, anyai szívek szeretete veszi körül a pólyába takart Kisdedet. Fölharsan az ének: Dicsőség Istennek, békeség a jóakaratu embereknek.

Tehát mégis van a XX. századnak is bethlehemi éjszakája. Van, de csak ott, a hol a kis Jézus van. Csak az eucharisztikus Jézus mellett hangzik az ének: Dicsőség Istennek, békeség a jóakaratu embereknek. Csak az eucharisztikus Jézus mellett melegednek szívek, a nyílnak meg az ajkak, hajolnak meg a térdek. Itt van a Bethlehem. Itt az örök Bethlehem. Semmit se vesztett kedvességéből. Semmit fényéből. Semmit erejéből.

S minő lélekkel imádják, minő szívvel áldják a kis Jézust! A legtöbbszörnek lelke tele a boldog vágyódástól, az örömtől — épen készülöben van a szent áldozáshoz. A bethlehemi éjszakán nem szabad még áldozniok. Talán ép azért rendelte ezt az Egyház, hogy ilyenkor a jászolban fekvő kis Jézust imádják. Állják körül az oltárt, mint a pásztorok a jászolt s térdre hullva magasztalják. De minél közelebb jön a hajnali misének órája, annál buzgóbb szívvel áldják a Kisdedet. Örömmel várják a pillanatot, mikor ajkukat, szívüket megnyithatják a szent Ostya színébe takart kis Jézus előtt. Ez az ő örömük, ez az ő karácsonyuk. Látszatra szegényes, valósággal a leggazdagabb. Olyan, mint a lelkük: egyszerű, de Istennek annál jobban tetsző. Tiszta, mint a kristály, drága, mint a gyémánt.

Minő ellentét a világ sallangos, csillogó karácsonya s az egyszerű lelkek karácsonya között. A sok fény és arany közé nem illik az istálló szalmája, a barlang jászola. Azért is nincs ott a kis Jézus. A szíveket csak a világi örömök dagasztják. A pásztorlelkek lelki örömét nem ismerik. Azért aztán a világ karácsonya csak órákig tart. Addig, míg a gyertya el nem ég. Míg a karácsonyfa el nem ég. Míg a sallang el nem kopott. De ezekkel együtt pusztult el a karácsonyi öröme, hangulata is. Csupa külsőség, semmi belsőség. Tehát merő felszínesség és semmi mélység. Ilyen a világ legtöbb karácsonya.

De mégse higyjük, hogy a bethlehemi éjtel csak zimankós éjszakán, az éjféli misének szava mellett lehet szeretni s hogy csak a falusi barlangokban — azokban a kis templomokban — lehet igazi karácsonyi éjtel tartani. Hisz annak a harangnak szavát is az édesíti, hogy az Ur Jézushoz hív. Annak az éjszaki utnak is abban van a kedvessége, hogy az Ur Jézushoz vezet. A kis templom is csak azért barlangja, a tabernakulum is csak azért jászola a kis Jézusnak, mert valóban az Ur Jézus nyugszik benne. A bethlehemi Kisded életét éli. Mintha aludnék, pedig ébren van. Onnan kormányozza még a szíveket, lelkeket is. A ki csak letérdel jászola elé, mindenki elkébe szeretetet gyújt, fényességet áraszt. Oh a bethlehemhei jászol mellett isteni benyomások kelnek a szívben. Az igénytelenségnek, az isteni szeretetnek

páratlan megnyilatkozása mindenkit lebilincsel. A kis Jézus több lelket vonz magához, hódít meg, mint az összes királyok. Nincs jogar a kezében, kis kacsója nem is tudná tartani s mégis ő kormányoz. Világokat épít és ront. Vagy nem a bethlehemi jászolból kisugárzó erő teremtett új világot a szellemekben, a gondolatokban, erkölcsben, kulturában, művészetben, életben, öntudatban, haladásban, mindenben. Oh, de hagyjuk most a filozofálást. Elégedjünk meg azzal, ha a bethlehemi jászolnál szeretni tudunk. Ha szeretetben, vonzalomban az Ur Jézushoz gyarapodni tudunk.

Legyünk meggyőződve, ha a kis Jézust most is az Oltáriszentségben keressük, ha a tiszta szeretetnek és gyengéd vonzalomnak érzelmeivel közeledünk a karácsonyi ünnepek alatt a jászolban fekvő Kisdédhez, mi is igazi karácsonyt fogunk itt élni. Nekünk is lesz olyan szép és hangulatos bethlehemi éjszakánk, mint a pásztoroknak volt és a pásztorlelkeknek van, mert a kis Jézus mellett van az igazi karácsony. Oh mily szép és bensőséges karácsonyunk lesz így. A bethlehemi éjnek öröme életté válik bennünk, nem mulik el a gyertyafénnyel, megmarad — mint az élet — örökre. *Turi.*

Sokak romlására... sokak föltámadására...

MIKOR a karácsony csendes éjszakájába belezug a harangok zsongása és szavuk átröpül hegyen és völgyön, városon és tanyán, megmozdul a katolikus világ, hogy hálát adjon Istenének szentséges Fia születéseért. Megtelnek a templomok... Az oltárokon égő gyertyák fénye áhítatos arczokat világít meg. S a mikor beleszól az orgona is, örömmel telve tör ki a lélek hangulatos öröme: «Krisztus Jézus született, örvendezzünk s neki öröméneket zengedezzünk». (Régi ének 1651-ből.)

Csak az evangelium zavar kissé. Mikor a pásztorokról szól. És arról, hogy mondá nekik az angyal: «Ne féljete, mert ime nagy örömet hirdetek nektek... ma született... az Ur Krisztus... Ez lesz nektek a jel: Találtok egy Kisdédet pólókba takarva és jászolba fektetve». (Lukács 2, 10—13.) Zavar, mert irigységet támaszt.

Boldog pásztorok! Ki ne szeretne helyükbe lenni? Különösen e szent estén?! Ki ne irigykednék, hogy miért nem lehetett ő is közöttük, a naiv, az őszinte, az istenfélő, a kitüntetett pásztorok között? A kinek szivéből, lelkéből az élet mindennapi küzdelme kiölte a tökéletesedés vágyát, még annál is megtöri a közönyösség kérgét e szentséges éj titokzatos varázsa. Sőt, a kinek nemesebb valóját egészen fölemésztette is a hitetlen korszellem, még annak szemében is megcsillan az irigység pillanatnyi fénye, hallván a kitüntetett pásztorokról... És zokogni is tud, hogy a mig azok megtalálták az Üdvözítőt, addig hiába kutatott, hiába keresett. Lelke üres maradt és sivár...

Pedig kár az irigységért. A bethlehemi jászol gyermek Jézuskája hozzánk is közel van nagyon. Csak meg kell látni. Hisz' az evangélium után s a fölajánlás után az Urfölmutatás következik. A szentmisének az a része, a melyben az oltáron levő kenyér és bor az Ur Jézus valóságos testévé és vérévé változik át. Vagyis Krisztus, az Istenfia, megjelenik itt is, mint a hogyan megjelent Bethlehemben az istálló szalmás jászolán. A különbség csak az, hogy Bethlehemben egy kicsinyke gyermek csöpp testecskéje volt isteni hatalmának külső leplezője, az oltáron pedig egy kerek kis ostya burkolja világrengető erejét.

S ha van alkalom, a mely hitünk eme sarkalatos igazságának elfogadásához hangulatot ad, mindenesetre a karácsony éjjelének hangulata az. Mert azzal a vágygyal jövünk a misére, hogy vágyódunk az után a bethlehemi kis Jézuska, az Isten fia után. Mint a hogyan szomjazza a tikkadt föld a tápláló nedvességét, ugy szomjazza lelkünk az Isten megtestesült szeretetét, a mely édessé tudja tenni életünk minden nehéz keresztjét s érdemszerzővé a lélek derűs pillanatait. Sóvárgunk azután a gögicsélő gyermek után, mert elmosódott mosolyában égi öröm, látszólagos tehetetlenségében isteni mindenhatóság és gyermeki gyöngeségében megmérhetetlen erő van...

Szomjunk, vágyódásunk, sóvárgásunk azonban, ha Jézus gyermeki alakjához fűződik is, tulajdonképen még sem a gyermekkel, hanem a benne rejlő égi tisztasággal, isteni mindenhatósággal és megmérhetetlen erővel kapcsolódik össze. Szomjazzuk, sóvárogjuk a bethlehemi gyermeket, mert benne az isteni szeretet megnyilatkozásának kézzelfogható, szemmelfogható, szóval érzékelhető bizonyosságát látjuk... Nem a gyermeki külső gyöngéd-sége, hanem az e külső alá rejtett fönséges tartalom illeti lelkünket, illeti a lelkeket.

De ebben az esetben csak egy kis helyettesítést kell tennünk s a szent éj hangulata a szent oltárt is átváltoztathatja könnyen azon helylyé, a hová irigység nélkül, ugyanazon érzelmekkel közeledhetünk, a milyen érzelmekkel közeledtek a bethlehemi pásztorok a jászolhoz.

Csak azt kell hangoztatnunk, hogy a külső alatt rejlő fönséges tartalmat keressük...

És?!

És akkor az éjjéli mise Urfölmutatásakor már ugy térdelhetünk le az oltár előtt, mint a hogyan térdeltek a pásztorok a kis Jézus előtt. Mert a tartalom ugyanaz a szentségben és a gyermekben. Az az égi, örömet szerző tisztaság, az az isteni mindenhatóság, az a megmérhetetlen erő, a mi megvan a bethlehemi gyermekben, megvan az Oltáriszentségben is. Az érzékelhető bizonyosság mutat csak különbséget. Mert a jászolban egy gyermek, a Szentségben pedig egy kis darab kenyér alá van csodálatos módon rejtve az isteni szeretet. A mig ugyanis a pásztorok hite egy gyermek alakjában

látta megnyilatkozni az isteni szeretetet, mi ugyanezt az isteni szeretetet hitünk szerint egy darab kenyér szine alatt látjuk megnyilatkozni.

Szándékosan használom e szót: «megnyilatkozni». A mennyiben az a lelkünket magával ragadó szeretet valóságosan megnyilatkozott a gyermek és a szentség külseje alatt is. És pedig egyformán. A sok bizonyság közül csak arra hivatkozom, a mit soraim élére irtam. Arra az igazságra, hogy az isteni szeretet akár az egyik, akár a másik külső lepel alatt szemléljük is, sokaknak romlására vált és sokaknak föltámadására...

Föltámadására volt a gyermekben megnyilatkozó isteni szeretet mindazoknak, a kiknek szive megnyílt e szeretet számára. Föltámadására szolgált a pásztoroknak, a bölcseknek, az apostoloknak, szóval a hívő lelkeknek mind. És romlására szolgált mindazoknak, a kik makacson elzárkóztak az isteni szeretetnek, a bethlehemi kisdobban való megnyilatkozása elől vagy abból önző hasznot akartak szerezni. Így lett romlásává Judásnak, Pilátusnak, a zsidóknak, a római népnek, a görög császárságnak, a szépen induló keresztes háboruknak.

De ugyanezen eredmény fűződik a kenyér szine alatt megnyilatkozó isteni szeretethez is. Ez is sokaknak romlására és sokaknak föltámadására szolgált.

Föltámadására mindazoknak, a kik tiszta lélekkel közeledtek feléje, mert Krisztus mondotta: «A ki e kenyeret eszi, örökké él». (János 6, 59.)

Romlására pedig, a kik hitetlen vagy bűnös szívvvel fordultak feléje, mert kimondatott: «a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Ur testét». (János 11. r. 29. v.)

S hogy e tekintetben nem vagyok tévedésben, legyen szabad annak tekintélyére hivatkoznom, a ki életszentségével és tudásával súlyt tudott szerezni szavainak. Aquinói szent Tamás ugyanis híres énekében, a «Lauda Sion»-ban ezeket mondja: «Sumunt boni, sumunt mali, forte tamen inequali, vitae vel interitus», mors est malis — vita bonis». A mi annyit jelent, hogy bár a jók is, meg a rosszak is közeledhetnek a kenyér szine alatt rejlő isteni szeretethez, az eredmény mégse lesz egy. Mert a jóknak

föltámadására, a rosszaknak pedig romlására lesz. A mi tehát nem más, mint a mit fönnebb állítottam...

Hogy azonban vissza ne éljek az olvasó türelmével, nem folytatom tovább gondolataimat, hanem megelégszem a rövid összegezéssel. És ebből látni való, hogy egy csöpp okunk sincs irigykedni a karácsonyi szent estén a kiválasztott pásztorokra. Nincs okunk, mert ha ők a gyermek alakjában megnyilatkozó isteni szeretetnek hódolhattak, mi is hódolhatunk ugyanennek az isteni szeretetnek, a mely most a kenyér színe alá rejtette magát...

Csak vigyázzunk, hogy hódolásunk föltámadásunkra és ne romlásunkra legyen. Azért vessük szivünkbe: a tiszta vagy bűnbánó lélek hódolása föltámadásra, a bűnös, az önző lélek hódolása romlásra lesz...

Ezt szem előtt tartva, gondolom, mindegyikünk valóságos, benső meggyőződéssel mondhatja: «Krisztus Jézus születet, örvendezzünk».

Jeszenszky Kálmán.

ÁLDOZÁS UTÁN

Kenyérszínébe' rejlj Isten,
Fölfoghatatlan Irgalom,
A bánatkönyek tengeréből
Tehozzád sír föl bús dalom!

Némán dicséri nagy kegyelmed'
A harmat, szellő és virág,
Miként a fán dalolva zengi
A kis madár, a lomb, az ág.

Kiáradó kegyelmed írnát
Ah érzem én is, érezem!...
De égi fényes trónusodról
Hová jutottál, Istenem?

Tövisre lépsz az én szivemben,
Ki bűn sulyától roskadok.
Oh hagyj el, Jézus, hagyj el engem,
Mert végtelen bűnös vagyok!

.. De mégse... mégse! Oh ne hagyj el!
Tenálad béke, üdv honol;
S ha elhagysz — mint vihar a szellőt,
Elfojt a vész, a bűnnyomor.

Ki annyi fájó lelki sebnek
Kegyes megorvoslója vagy,
Csak büntess, Jézus, verj meg engem,
De, míg csak élek, el ne hagyj!

Hadd érzem szent ajkad édét,
Örök szerelmű lángodat:
Mert ajkad szűz lehelletére
Szivembe' hit, remény fakad.

És lassan lángra gyúl a lelkem;
S míg bánatkönyem hullatom,
Fejem' lehajtva zsámolyodra,
Új életért imádkozom.

Már lángoló szivedre hullok,
Szerelmem, vágyam, mindenem!
Csókot lehelve lábaidra
Esengek: oh maradj velem!

Milbich Tamás.

Az oltáregyesületek az igehirdetés szolgálatában.

Előadatott a gyulafehérvári eucharisztikus kongresszuson.

DIDŐN arról a föladatról akarok beszélni, melyet az oltáregyletek az igehirdetés szolgálatában teljesíthetnek, meg kell mindenekelőtt jegyeznem, hogy teljesen szervezett oltáregyleteket tartok szem előtt, vagyis olyanokat, melyek havonkinti közös isteni tisztelettel is bírnak s ezt kiválóbb fényvel szokták végezni.

A havonkinti közös istentisztelet, vagy mint más néven nevezik, közös szentségimádás révén az oltáregyletek főleg a városokban a hitélet előmozdításának igen hathatós tényezői lehetnek. A tapasztalás bizonyítja, hogy a közönség az oltáregyleti közös istentiszteletet nagyon kedveli, még pedig több okból. Először azért, mert ez az istentisztelet, mely a hónap valamelyik vasárnapján tartatik, a közönségre nézve igen kényelmessé teszi a vasárnapi vallási kötelességek teljesítését. A délelőtt folyamán ugyanis ezeken a napokon minden órában, vagy még gyakrabban szentmise szolgáltatik, a templom reggeltől kezdve a délutáni órákig állandóan nyitva van, mi sem könnyebb tehát, mint betérni ezeken a napokon a templomba egy-egy röpke Miatyánkra, a mit a mai kor embere is szívesen megtesz, ha e miatt nem kell a megszokott sétáját vagy kényelmét föláldoznia.

Másodszor szereti a közönség az oltáregyleti közös isteni tiszteleteket azért, mert ezen istentiszteletek fényesebb szertartásai, szokatlanabb napi-rendje a lélek áhítatát az egyhanguságból kellemesen kiemelik és erőteljesebb szárnyalásra készítetik.

Ezen és más okokból az oltáregyletek közös istentiszteletre mindenütt igen látogatott szokott lenni; ebből az örvendetes látogatottságból kijut a közös istentisztelet alatt tartatni szokott szentbeszédnek is, mely az oltáregyleti tagsági érzetnek egyik összetartó kapcsát és a közös imádnak egyik főpontját képezi. Alig van alkalom, eltekintve a legnagyobb ünnepektől és egyes rendkívüli ünnepségektől, mely a szónok körül olyan hálás és szépszámú közönséget csoportosítana, mint az oltáregyleti közös imádnak napja.

A hallgatóságot ilyenkor tulnyomó részben az oltáregyleti tagok alkotják, ezekhez azonban mások is csatlakoznak, jobbára olyanok, a kik nem igen szoktak szentbeszédet hallgatni, a minnek szintén meg van a maga oka. A városi oltáregyleteket ugyanis, melyekről itt első sorban szó van, többnyire a lelkipásztorkodás körén kívül álló papok vezetik, tanárok, semináriumi előljárók, némely helyen kanonokok is. Ezeknek istentiszteleti ténykedése, különösen prédikációi iránt a közönség már csak abból az egy okból is jobban érdeklődik, mert föllépésüket nem tekinti előirt, szorosán hivatalos papi ténykedésnek, minő a rendes vasárnapokon prédikáló papé,

hanem abban a föllépésben az önkéntes buzgóságnak a megnyilatkozását látja, melynek épen azért, mivel önkéntes, nagyobb értéket is tulajdonít. Korunknak a bürokratizmus iránt tanusított tulhajtott szeretete, a hivatalos formák túltengése elzsibbasztotta az emberekben azt az érzéket, a mely szükséges ahhoz, hogy a jól végzett hivatalos dolgot is kellő értéke szerint becsüljék.

Innét van, hogy manap a hitélet és így az egyházi szónoklat terén is az önkéntes buzgóság tevékenységével nagyobb eredményeket lehet elérni, mint a rendes lelkipásztori működés teendőivel, a mit a missiók, a lelki gyakorlatok, a rendkívüli ájtatosságok áldásdús sikerei bizonyítanak.

Az oltáregyleti szent beszédek is, mint rendkívüli szónoklati alkalmak dús lelki sikert eredményeznek, ha a hallgatóságnak azt a készségét, mely ezen szentbeszédek szives hallgatásában nyilvánul, korszerű szónoklati módszer segélyével lekötjük és az ellanyhulás ellen biztosítjuk.

De melyik legyen az a korszerű szónoklati módszer, melynek napjainkban a hívő népre, főkép a művelt városi közönségre biztos hatása van? Milyen szónoklati hanggal és színvonallal lehet a hívőket általában, az intelligens köröket különösen kielégíteni oly annyira, hogy a szentbeszédek meghallgatása iránti készségük ne csökkenjen, hanem inkább nőjön és fokozódjék?

A mai kor embereinél egy közös sajátságot veszünk észre, azt, hogy nagyon el vannak kényeztetve, ennél fogva csinján kell velök bánni. Vallási tekintetben pedig az értelmes katolikus közönségnek legnagyobb részét az jellemzi, hogy fogalommal sem bír azokról a vonatkozásokról, melyeknek révén a katolikus hit- és erkölcsstanok az élettel ölelkeznek. Ismeri talán ez a közönség a katolikus dogmákat a katekizmus betűje szerint, de nem ismeri azt a gyönyörű összhangot, azt a bámulatos összefüggést, mely a katolikus vallás tanai és az emberi élet, az emberi ész törekvései, meg az emberi szív legbensőbb természete között létezik.

Tudja minden katolikus ember, hogy az emberi nem megváltása végett a második isteni személy megtestesült. De hányan tudják, hogy az Isten nem szükségből választotta ezt a módot a bűnbeesett ember megmentésére, hanem azért, mert a megtestesülés által nyilatkoznak meg a leg-tökéletesebb módon az Isten tulajdonságai, az ő bölcsesége, jósága, irgalma, szeretete, igazságossága, melyeknek megismerése és követése az emberi szívet oly nemessé és oly boldoggá teszi, a minő nemességről és boldogságról az Ige megtestesülése és születése előtt az emberi szív, egyes kivált-ságos lelkektől eltekintve, nem is álmodhatott. Hányan ismerik a történelmi tapasztalásnak és az emberi szív életének azt a tanulságát, hogy az embert, midőn vallási igényeinek kielégítését keresi, csak az a tudat képes megnyugtatni, hogy örök üdvösségének utján egy isten-ember vezeti őt, a ki

bölcsességével irányt mutat minden életviszonyban, irgalmával segítséget nyújt minden gyengeségben.

Ez csak egy röviden érintett példa, melylyel meg akartam világítani előadásomnak azt a vezérgondolatát, hogy napjainkban, a mikor a vallási ismeretek oly hézagosak és felületesek, az egyházi szónoklatnak arra kell irányítania minden törekvését, hogy a vallás tanainak az étellel, az emberi sziv nemesebb törekvéseivel és vágyaival való összefüggését kidomborítsa. Még a legmélyebb mystériumoknál is szépen ki lehet emelni a tanításnak azt az oldalát, melyről az az emberi élet aesthetikai, erkölcsi és filozofiai vonatkozásával érintkezik.

Most már figyelembe véve a mai kor emberének két jellemvonását, azt t. i., hogy nagyon el van kényeztetve és azt, hogy a vallási tanok mélyebb értelmében nem szokott behatolni, az egyházi szónoklat főfeladatát először abba kell helyeznünk, hogy a szónok a szószéken fejtegetve, magyarázgatva oktasson, a közvetlen polemiát, úgy szintén a leplezetlen feddést, korholást, szemrehányást, a hibák és bűnök éles ostromozását kerülje. Az oktató és magyarázó módszerrel is el lehet érni az egyházsónoklati ténykedésnek összes céljait. Czáfolhatunk vele, fedhetünk, támadhatunk, ostromozhatunk, de tegyük mindezt tanítva, fölvilágosítva, magyarázgatva, úgy, hogy beszédeinkből mindenkor a tanítás, a fölvilágosítás és az iránymutatás szándéka tűnjék ki. Akkor szívesen meghallgat minket az elkényeztetett művelt közönség is.

Másodszor abba kell helyeznünk az egyházi szentbeszédek föladatát, hogy közönségünk előtt föltüntessük a vallásunkban rejlő mély életbölcseiséget, a dogmák szépségét, magasztosságát, azoknak gyönyörű összhangját, lelkünk legnemesebb ösztönei és törekvéseivel, melyekre rá lehet mutatni a családi és társadalmi élet tapasztalataiból és a történelem tanulságaiból.

Minthogy pedig az oltáregyleti szónoklatok nagy vonzó erőt gyakorolnak a közönségre, ennél fogva az oltáregyletek az igehirdetésnek becses szolgálatokat tehetnek, ha ezen egyletek vezetői szónoklataikban az említett szempontokat figyelembe veszik.

Ezekből kifolyólag bátor vagyok a következő határozati javaslatot a t. kongresszus elé terjeszteni:

A gyulafehérvári eucharisztikus kongresszus sulyt fektet arra, hogy az oltáregyleti szónoklatok oktató hangon tanítási módszerben tartassanak és a vallási tanokat mindig arról az oldalról is domborítsák ki, melyről azok a gyakorlati életbölcseiséggel, a józan ész szavával, az emberi természet nemesebb ösztöneivel és a történelmi tapasztalattal érintkeznek.

Dr. Franciscy Lajos

nyitrai theologiai tanár, lelkiigazgató
szent-széki tanácsos.

A vallás hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás.

Karkecz Lajostól.

IME egy újabb tévedés, melylyel az intelligensebb körökben a félművelt lelkek ámitgatják magukat mindannyiszor, valahányszor a szemükbe vágja a komoly gondolkozó, hogy vallás nélkül nincs becsület; vallás nélkül nincs igazi műveltség; vallás nélkül nincs zsinórmérték, mely szerint az ember, Isten, király és haza iránt való kötelességeinek teljesítése körül igazodni köteles.

A becsület az élet erénye, mondja De Vigny.

Nem érték mindenben egyet vele, de a becsületről alkotott fogalma kiindulási pontnak jelenleg fogadtassék el.

E föltevés következménye, hogy a milyen az élet, akként igazodik az erény becse, alakul a becsület fogalma.

Ma a tizenötéves gyermek már nem hisz semmiben; a huszévesnek pedig már vallása sincsen. E fájdalmas drámai hősnek milyen a szellemi világa? Miazmás párák szállonganak abban szanaszét, mely kiől minden nemesebb érzelmet. Az illatos erény-virág helyén száraz kórókat csörget a szél.

A vallástalanság tehát la mala aria, mely mint utálatos erkölcsi kór fölemészti az ifju tetterőt, életunottá, ifju öregekké teszi őket.

Ilyen vallás nélkül a gyermek és ifju élete; milyen az ereje? A mindennapi szomorú tapasztalás adja meg rá a kellő feleletet.

Ha ilyen a jelenkori gyermek és ifju életerénye, olyan a becsülete is. Üres fogalom, melyet ajkukon hordanak minden nemesebb belső tartalom nélkül. Köd, mely fojtogat, de nem éltet.

Ma a család sok esetben nem a szeretet tüzhelye, hanem ütköző pont, melyen megtörik a hűség; lendítő kerék, mely az «én» szolgálatában szabályozza az erők működését; modern dinamo-gép, mely kellő energiával termeli ugyan a házastársak egymás iránt való kötelességeiről szóló teoriákat, de egyetlen egy főnforgó kérdés körül sem tudja megnyugtatni az igazság után kutató, sóvár lelket; természetes egyesülés csupán, melyben az önfennmaradási ösztön toborzékol, de nemesebb ideákért hevülni képtelen; sivár palaestra, hol a szülők kétes mosolyából erőt merítenek a gyermek-urak, a jelenkor szellemében fölcseperedő, szervezetükben korán elerőtlenedett bajnokok a végső bajvivásra, melylyel porondra terítik a szemérmet, köztisztességet, a férfias jellemzilárdságot, a szavahihetőséget, megbízhatóságot, vallásos meggyőződést, hitet, reményt és szeretetet.

A bajnoki verseny után a család diadalittasan, de öntudatlanul, illetve észrevétlenül rakosgatja a gyermek-urak dagadó kebelére a diadal-jelvényeket s kész a világ-polgár, ki előtt az Isten fogalmával a haza fogalma is üressé válik; szivükben az emberbaráti szeretet divat szerint igazodik;

kész lesz a jelenkori gentleman, kinél az affektált műveltség és finom társalgás az egyetlen, mit gondosan fejleszteni és szőrszálhasogatásig védelmezni kell.

Az Isten, király és haza iránt való kötelességek a közgazdasági tevékenység légkörében röpködő kolibrik csupán, melyek kitömés végett muzeumba utaltatnak.

Kész az állat-ember, kinek a rendszerét csak egyetlen idea foglalkoztatja s ez, hogy a vallás hiányát pótolja a műveltség és a finom társalgás.

Nézetem szerint ezek a legszegényebb emberek a világon. Nincs életük; nincs erény-viráguk; helyette száraz kórókat csörget a szél.

Ha a becsület az élet erénye; ha az erény általán szives készség, állhatatosan jót akarni és cselekedni; ha a világ-polgár csak a *το εγω*-nak emel oltárt; ha előtte az Isten, király és haza fogalmai üres elvont fogalmak; ha a főforrás eltorlaszolásával megszűnik csörgedezni az isteni és erkölcsi, a polgári és katonai erények üditő forrás-vize; ha így biztosan meggyengül az emberben az okosság, mértékletesség, igazság és lelki erősség; ha az ember sneidig a szalonokban, de a közéletben nem ismer zsinórmértéket, mely szerint igazodni minden tisztességes ember köteles; ha routinirt a parketton, de a boulevardon szalon-betyár; ha a társaskörökben elmeéle csupa tűz, kedélye szüntelen sziporkázik, de a családi körben mogorva, nyers, zsarnok, erőszakoskodó, összeférhetetlen természetű; ha a lélek gyümölcsei a szeretet, öröm, békeség, türelem, kegyesség, jóság, hosszútűrés, szelidség, hit, szerénység, megtartóztatás és tisztaság: akkor milyen ma sok embernek becsülete?

Kövessük Senecát, ki mondja, hogy a hiábavalóságokat ki kell vetni az elméből, mert ilyen szorosokba be nem hat az erény. Az ilyen élet gyümölcstelen.

Szivleljük meg inkább a nagy Széchenyit, ki mondja: «Bármily szerencsétlen helyzetben legyen is az ország, bármily erős lánczczal legyen is lebilincselve a nemzet, előbb-utóbb szabad lesz, ha lakosaiban a polgári erény tiszta vére buzog. S viszont akármilyen boldognak tűnjék is föl egy ország, bármily szabadsággal birjanak is lakosai, lassan-lassan mégis rabigába görbed, ha a tiszta erkölcs és az erény száműzetik».

Ma a vallástalanság korát éljük, az emberek élete azért üres; az erény virágai helyett száraz kórókat csörget a szél; romlik a tiszta erkölcs, száműzetik az erény: készül tehát észrevétlenül a bilincs, mely rabigába görbeszt.

Vissza — ez legyen a jelszó — a szentségi Jézushoz, kit üres szavakért sokan elhagytak. Ő nála van az élet jóillatu erény-virága, az eszményi becsület. Tőle megtanulhatjuk az isteni és erkölcsi, a polgári és katonai erények alapszabályait.

Az oltárszekrény körül tömörülünk; beszéljük meg isteni vezérünk elnöklete alatt a módozatokat, melyekkel a társadalmi fekélyeket fölfakaszthatjuk, a veszedelmes kóranyagot onnét eltávolíthatjuk, a bajokat gyökerekben orvosolhatjuk. A lári-fári beszédeket fagyos mosolyra méltassuk csupán és imádkozzunk a szentségi Jézus előtt, hogy mindent átalakító isteni erejével gyógyítsa meg a beteg világ lázas kedélyét; gyujtson világot az elhomályosodott agyakba; ragadja meg az eltévelyedettek karjait még egyszer, s mint legjobb, legbölcsebb pásztor emelje szentséges vállaira a tőle szeretetlenül elpártolt világot s vigye vissza az öröküdvösség aklába.

Az élvezetek mámorában eltompulva, az érzéki örömek miatt szerveiben kimerülten céltalanul kóborol ugyanis az atyai ház körül, melyet mint a tékozló fiu fölfuvalkodottan elhagyott s most, mert nehéz a feje, önerejéből nem talál haza.

Imbolygó lépéseiben jobbra-balra ingadozik; inai roskadoznak; reszkető kezei a homályból való kibontakozás után terjengenek; szíve a láz miatt szokottnál gyorsabb üzemben végzi funkcióját; agya tompa zsongást érez, melyet az egymást rohamosan föl váltó megfejthetetlen problémák okoznak.

Ma még nem akar szakítani a káros helyekkel és társaságokkal, hol elpazarolta drága örökségeit, de nem feküdhetik messze az idő, mikor az ő romlott szívében is fölfakad a józanabb és nemesebb érzelem, felröppen az agyba a szenvedett keserű benyomás s megalakul ismét a mentő gondolat: *«Fölkelek és Atyámhoz megyek és mondom neki: Atyám! vétkeztem az ég ellen és te ellened; már nem vagyok méltó, hogy fiadnak neveztessem, csak béreseid közé fogadj be engem».*

Ó szentségi Jézus! Ne taszítsd el akkor a hithideg világot magadtól!
Ezért szükséges a szentségi Jézust gyakran fölkeresnünk. *Oremus!*

Az egyházi szerek kiállítása.

«Mondám az Urnak: én Istenem vagy te, azért javaimra nincs szükséged.» (Zsolt. 15, 2.)

AZ URNAK nincsen szüksége a mi javainkra, de ha följajánljuk mégis nagyon kedvesen fogadja. 1. Mert a földi javak följajánlásával tiszteljük és dicsőítjük őt, szeretetünknek, imádásunknak jelét adjuk.

2. Mert e javak felebarátaink számára nagyon üdvösek; kiváló lelki alamizsna számukra.

3. Eme jó cselekedetek készítetik az Urat arra, hogy a társulat tagjaira bőséges áldását adja.

E javakkal tehát először az Urat tiszteljük. Földi javaink följajánlásával hódolatunkat fejezzük ki föltétlen hatalma iránt. Hálás meghódolásunkat jótéteményeiért. Valóságos áldozat, lemondás, igazi megsemmisítése a mi

tulajdonjogunknak. Másrésről ezek a javak szolgálnak a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére, dicsőségére.

Másodszor vagyonunk egy részének följánlása lelki alamizsna, melyet felebarátunknak adunk évente. Általa újraéled a hit, fölmelegszik a szeretet, s az örök üdvösség ügye előbbrehalad. Lelkünk üdvösségét kapjuk életünkért, érdemeinkért, ezért oly becses a hit szemével nézve a mi lelkünk, mivel az Istenképe, mivel Jézus Krisztus életének és halálának ára, Istennek örököse, Krisztusnak örökös társa. Rom. 8, 17.

Végre ez az alamizsna, a melyet az Ur Jézusnak, az ő szolgáinak, hiveinek adunk, arra indítja Jézus szent Szívét, hogy bőséges áldását áraszsa az adakozóra, a ki iránta való szeretetből hozza meg áldozatját. Egy megjegyzést teszünk ez alkalommal: legyünk arról meggyőződve, hogy Istent, minden jónak forrását kell keresnünk először mindenben. «Quaerite primum regnum Dei» — «Keressétek először az Isten országát» stb. Sajnos, sokan előbb kenyeret akarnak keresni. Tudom, hogy nem szabad az emberi természetes eszközöket elhanyagolni, de nem szabad a lelkiek elé tenni. Bár csak a nemzetgazdászok mindenekelőtt az Isten országát keresnék, nem lenne annyi nyomoruság napjainkban.

Tudom azt is, hogy szerencsétlen időkben a szent edényeket is eladták, csak hogy a szegényeket segíthessék, de az ily esetek nagyon ritkák és mulékonyak. Rendezett államban nem igen fordulnak elő.

«Ut quid perditio haec?» — «Mire való ez a vesztegetés?» — kérdezte Judás. Mát. 26, 8. Mire való a fényes bazilikák, költséges egyházi szerek? — kérdezik a modern Judások. És én viszont azt kérdezem: Mire való a paloták? stb. . . . Mi dolgozunk! . . . Hát az egyház nem dolgozik? . . . A rangunkat kell föntartanunk! . . . Hát a vallásnak nem kell föntartani rangját? És a királyok királyának nem kell föntartani rangját? A világot nem ítélik meg, a mely megrontja erkölcsöket, kárhozatba viszi őket, az egyházat azonban, mely üdvösségüket akarja, leszólják.

~ Az öröklámpa ~

(P. Boone S. J. «Mamei du directeur»-je után.)

«Csinálj tiszta aranyból vert gyertyatartót»
(Exod. 25, 31.)

ISTEN megparancsolta Mózesnek, hogy a frigyszekrény elé gyertyatartót állítson, vert aranyból. Az arany gyertyatartónak hét ága volt. Mind-egyik ágon volt egy-egy lámpa, mely az Ur előtt égett.

Szent János lélekben elragadtatva szintén látott hét arany gyertyatartót és a hét arany gyertyatartó között néhány olyat, mely az ember Fiához hasonlított. (Jelen. 1, 13.)

2. Az anyaszentegyház állandó szokása, hogy az oltárszekrény előtt legalább egy lámpát éget. Ez a szokás már régóta fennáll, régen törvénnyé vált s manapság szinte lehetetlenség, hogy akár a templomokban, akár a kápolnáknban éjjel-nappal égő lámpa nélkül legyen a legmélt. Oltáriszentség.

3. Ez a lámpa Krisztus Urunk valóságos jelenlétét jelzi, azt mondja nekünk: «A Mester jelen vagyon». (Ján. 11, 28.) Egyes vidékeken, mint pl. Itáliában mindig hét lámpa ég az oltár előtt. A hetes szám titokszerű, figyelmeztet a Szentlélek hét ajándékára, a hét szentségre, a «Miatyánk» hét kérésére. Dávid egyik zsoltárában azt mondja: «Napjában hétszer mondok neked dicséretet a te igazságod ítéletéről». (Zsolt. 118, 164.)

4. Az öröklámpa azoknak az igazaknak lelkeit jelzi, kik a legmélt. Oltáriszentséget meglátogatják, hogy isteni szeretete tűzénél állandóan égjenek. Keresztelő szent János «égő és világító szövétnek vala». (Ján. 5, 35.) Minden lélek ilyen, a melyben a Szentlélek lakozik. Jöjjetek tehát szent szüzek, gyujtsátok meg lámpáitokat (Máté 25.), legyetek ti aranyos gyertyatartók erkölcsseitek tisztasága, életetek szentsége által.

5. A legszegényebb templomban is kell egy öröklámpának lenni; de kellene minden templomban a nappal és éjjel minden órájában egy élő lámpának is égnie, egy léleknek, a ki a szentek Szentje előtt virraszt és örködik. Nem hiányzik ez az öröklámpa? Hagyjuk az angyalokra éjente a legmélt. Oltáriszentség őrizetét, addig, míg a keresztény társadalom jelen viszonyai között-másként tennünk lehetetlen, de nappal miért hagyjuk csak az angyalokra azt az Ur Jézust, a ki az égből, az angyalok társaságából jött le az emberek üdveért? Mit tegyek tehát, hogy a legfölségesebb Oltáriszentségnek élő öröklámpája legyen? Van-e bennem buzgóság az örökimádás terjesztésére?

6. Különösen este jó nézni az öröklámpa villogását, a mely a Mester jelenlétére figyelmeztet. Mily megható és vigasztaló lenne, ha a hivek, mielőtt a templomot bezárják, nagyszámmal összegyülnének a szeretet szentségében levő Ur Jézus imádására. Miként a házadban este szokás világot gyujtani, az élő Isten szentélyében is meg kellene gyujtani azokat az égő lámpákat, emberi lelkeket, hogy az Ur Jézus tiszteletére lánggal égjenek.

Epiphania

JANUÁR 6. a nemzetek hódolati ünnepe. A gyermekalakban láthatóvá lett Isten előtt megjelennek a népek képviselői s hódolattal rakják lábai elé kincseiket.

Kövessük a napkeleti bölcsek példáját. A mint ők felismerték a kis-

dedben az Isten fiát, ismerjük föl mi is az ostya szine alatt rejtőző Istenembert.

Ne higyjük, hogy a mi áldozatunk, midőn hittel meghajlunk az Oltáriszentség titka előtt, nagyobb, mint a napkeleti bölcséké volt, kik egy ezeréves műveltség bölcsője mellől jöttek el, hogy leboruljanak egy gyermek bölcsője előtt. Mi a Szentség fátyolán keresztül nem látjuk a királyok királyát, de gyöngeség se tárul elénk, hanem ellenkezőleg a szentségi Jézus dicső alkotásaiban szemlélhetjük az isteni erőt; míg a három szent király csak egy gyenge kisdedet, szegény anyát, elhagyott hajlékot, nyomort, üldözést látott, s mégis megtört a térdük, előtört szivükből az imádás, mert fölismerték ebben a környezetben is a szeretet Istenét.

Valóban megkapó látvány a szent királyok a gyermek Jézus előtt hittel, buzgósággal, áldozatkészséggel teli szivvel. Ezt a hősi indulatot, ezt a nemes szívet kérjük magunk számára, hogy az istensége fenségét fátyol alá rejtő Jézushoz habozás nélküli hittel, áldozatkész szeretettel, teljes bizalommal tudjunk közeledni, hogy az Oltáriszentségnél tett minden látogatásunk epiphania, urjelenés legyen számunkra, mely a mi gyenge szivünket is erősítse a Herodesek ellen való harczra, a keresztény lélek áldozataira és győzelmeire.

~ A lélek ~

AZ AZ UJÉV NAPJA soká maradt meg emlékezetemben és sokszor kérdeztem önmagamtól, tettem-e akkor egy kis jót, vagy más tette? Gyötört a kíváncsiság, talán a hiuság, az önbizalom, míg végre meghidegült a lelkesedés és szerényen meghuzódva elhatároztam, hogy igenis, a jót megcselekedték, de a ki tette, az a jó Isten volt...

— És most — szólt rövid szünet után — térjünk át második történetemre. Valóban nem tudom miért kell a kettőre egyszerre, vagyis inkább folytatólagosan gondolnom!

— Volt egy szelidlelkű, kedves, már előhaladt koru nagybátyám. Csupán a visszaemlékezés ő reá lágyabban hangol és úgy érzem ilyenkor, hogy meg tudnék bocsájtani legártalmasabb ellenségemnek és a legnagyobb gonosztevőnek! Nem volt egyházi ember, de lehetett volna az is, mert megvolt benne minden kellék hozzá. Fenkölt, mondhatnám magasztos gondolkozása, mély tudománya, munkássága és munkaszeretete, kitűnő ékesszólása, ragyogó, biztos tolla, végre kimeríthetlen jósága és türelme magasan felénk emelék őt! Összpontosult benne minden, hogy megnyerje a hívőket és *meggyőzze a hitetleneket!*

Hogy miért nem lépett a papi pályára, nem tudom, nem kérdeztem

soha, csak azt tudom, hogy így is az egyházat szolgálta! Gyönyörű előadásai, theologiai értekezleteire csak úgy tódult az emberáradat; komoly irányú könyveit mindenki sietett beszerezni és olvasni. Azt mondhattam, lábainál feküdt egy kis világ: X város összes intelligens közönsége! Szeretve, tisztelve mindenkitől, nyugodt, elégedett munkásságban telt élete... Néha hanyatló egészsége volt, a mi aggasztott minket és megbénítá akaraterejét, de azt is pár napi szenvedés után diadalmasan legyőzve, újra magasabbra emelkedett szellemi erejénél fogva... A nagy világról már szólva, hogy irjam le közkedveltségét a családban? Férjem úgy tisztelte, a gyermekek meg rajongtak szép elbeszéléseiért, melyeket maga kis mese formába adott elő nekik; és én? én majdnem arról voltam meggyőződve, hogy ő «csalhatatlan». — Hozzá futottam tanácsért, tudott is tanácsolni mindenben és soha sem unta meg a zaklatást! Rajongtam munkáiért és ünnepszamba ment az a nap, vagy az az óra, mikor megjelenendő könyvének egy-egy részletét fölolvastanekünk. Büszkék voltunk reá és barátaink büszkék voltak mireánk, mert oly közel állottunk hozzá!

Egy kedves boldog világban éltünk, melyet ő alkotott volt nekünk... Mindig buzdítva a lankadó erőt, fölemelve a csüggetteget, Istenhez visszahozva a kételkedőt, biztos kézzel kormányozta a lelkeket és szíveket...

Végzetlen jóleső nyugalom vette körül egész lényemet; megnyílt előttem a hitélet gyönyörűsége; de egyszerre csak egy bizonyos félelem kezdte szívemet körülhálózni. Félelem a fölött, hogy elveszthetem azt, a *mim van*; elveszthetem az Isten szeretetét, az Isten jóságát. Mitől féltem, magam sem tudom. Mindenesetre külső befolyástól vagy önönmagamhoz

A napkeleti bölcsek hódolata.

vedd föl a küzdelmet, ragadd meg az alkalmat és áldozd föl magadat Istennek, oh nem magadat! csupán az akaratodat...

Leborultam az oltár előtt: Uram vedd el e kehelyt előlem, mindent, csak ezt nem, csakis épen ezt nem! De hát mikor a jó Isten épen ezt és semmi mást nem óhajtott tőlem? Kétségbeestem a fölött, hogy nem azt kívánom, a mit az Ur Isten, jobban mondva, hogy a jó Isten nem azt akarja, a mit én akarok!

Oly nagy lelki gyötrelmek, oly nagy félelmeken mentem keresztül; ezeket nem ismerheti csak az, ki igazán szerette az Istenet és a kit Isten is

szeretett! Éjjel-nappal imádság reszketett az ajkamon, de úgy éreztem, hogy nem jó imádság volt, mert csak azért imádkoztam, hogy az én akaratom legyen meg...

De gondolataim elsodornak és én előre beszélek...

Maradjunk csak a kísértés félelménél, melyet annyira nem birtam leküzdeni, hogy egy kedélyes estve nagybátyám bizalomra melegítette zárkózott szívemet!

— Egy idő óta — szóltam — oly kellemetlen gyötrő érzet vett erőt rajtam, nem tudom, szóljak róla vagy elhallgassam?

— Csak szólj gyermekem, azok az *érzelmek, melyeket kimondani nem bírunk, vagy erővel elnyomunk, azok mind rosszak*, neked, ki oly Istenfélő vagy, ily gondolataid nem lehetnek! Szólj bátran, majd széjjelszedjük azokat a gondolatokat és leszállítjuk valódi értékökre — mosolygott szelid jósággal.

— Én félek — kezdém bátortalanul — nem tudom épen mitől; szeretem az Istent, szeretek imádkozni, hiszek mindent és mégis félek, hogy valami megzavarhatja e szép, e boldogító összhangot, félek, hogy *valami fog történni* és én nem leszek mindig ily jó, valaki elveszi hitemet és az Isten *nem tud* többé úgy szeretni... Nem tudom jobban kimagyarázni ez érzést.

Nagybátyám hirtelen fölugrott, szigoruan, vizsgálva nézett reám: Te örült vagy, egy valóságos örült. Verd ki az eszedből ezt az agyrémet. Ez tulságos skrupulozitás! Verd ki az eszedből, mondom — és izgatottan járt föl s alá. — Sohasem láttam így. Szótlanul, majdnem ijedten tekintettem reá, olyan kicsinek, de olyan bűnösnek is éreztem magam! Vajjon miért? Egy kis ideig tartott mig megnyugodott, aztán régi szelidségével fejemre tette kezét. Ez gyerekeskedés, ne gondolj ezekre. Végezd, mint eddig, rendesen imáidat, tedd kötelességedet és légy nyugodt, ez el fog mulni. *Majd én is imádkozom — és hangja megremegett!* De most menj, fáradt vagyok én is, te is; holnap el gyere, akkkor beszélgetünk...

Teljesen megnyugodva távoztam, másnap visszajöttem és ő ismét a régi volt. *Mindig a régi...* Oh! soh'sem felejttem el kedves biztató szavait — és később sokkal később, midőn gondolataimban megtévedtem, mikor saját akaratomat nem tudtam alárendelni, mikor a nagy küzdelmet vívtam, akkor *áldásommá vált az ő szava*. Nem tudom, ismerte-e lelkiállapotomat, de az ő hite, az ő meggyőződése oltalmazott meg! Fölolvasásaiban, mit annyi ember hallgatott, megelémem a magamét, soha szebben, soha meggyőzőbben nem beszélt, mint akkor!...

Egy váratlan esemény zavarta meg együttlétünket. Férjem hirtelen áthelyeztetett a fővárosba. Ez elterelte a mondottak és átszenvedettekről figyelmemet. Nagyon nehezen esett az elválás a kedves várostól és jó nagybátyámtól. Bucsuzáskor kértem megjelenendő könyvének legelső példányát! —

Talán elküldöm, talán nem. — Szokatlan szó tőle, melynek magyarázatát csak később értettem! mert az a könyv sohasem jelent meg... Mindennapi gondok, új környezet annyira elfoglaltak, hogy kevés idő maradt a levelezésre és eleinte föl sem tűnt, hogy soraim válasz nélkül maradtak, míg egy szép napon, leveleim mind visszajöttek az «elutazott» jelzéssel. Nagybátyámnak nyoma veszett! Az évek multak, a gyermekek mind felnőttek és az X-ben töltött négy év álomnak, szép álomnak tűnt föl nekem, míg egy esős délután könyvtárusomhoz térve be, egy a nyomdafestéktől még friss könyvet mutat. «Modern, nagyon modern irány!» most jelent meg — szólt. — Ki írta? — kérdém. — Azt hittem, nem jól hallok, midőn nagybátyám nevét mondja. Szó nélkül fizettem és becsomagoltatva a könyvet, balsejtelmektől kísérve, lakásunkra siettem... Olvastam, olvastam és újra olvastam, míg megvirradt, ez nem ő, lehetetlen, hazugság, egy mystificatio az ő nevével, de az irány, a forma, a kifejezések mind oly igazán az övéi voltak, csak az irány volt más! Borzasztó! Zokogva roskadtam össze! Tehát az ő lelke árán vásárolta meg az enyémet? ez volt a momentan impressiom, ez a későbbi meggyőződés. Mennyit szenvedhetett, a mig odáig jutott! Annyit sirtam, annyit imádkoztam, mert tudakozódtam és igenis ő volt e könyv írója! Nagy emberek magasról esnek le! Megtagadta önmagát, azért hát nem küldte a könyvet?! Hogy történt, sohasem tudtam meg! Azt a sok szenvedést a mit *kimondani nem merünk*, mind, mind magába zárta! Az a szegény meggyötört lélek! Megsirrattam, mint a hogy szeretett halottainkat szoktuk megsiradni?! és nem szüntem meg érte imádkozni! *Hisz tartoztam vele neki*. Éreztem, hogy tartoztam és meg akartam őt menteni. Meg kellett őt mentenem! Igaz, hogy már öreg volt, de megtérni mindig lehet, a halálos ágyon is, a jó Isten befogadja az eltévedt juhokat, a jó Isten tud megbocsájtani...

— Tegnapelőtt olvastam — szólt halk, remegő hangon — hogy belépett egy szerzetbe... trapista lett... A hír még megerősítésre vár, de érzem itt a szívemben, hogy igaz.

Szegény! oly öreg már és egészsége mindig oly törékeny volt...

A történet befejezve, az elbeszélő mély hallgatásba merülve, mégis egy kérdést, bár alig halhatóan és a legszerényebben meg kelle koczkáztatnom.

— És a kísértés?

— Csak kísértés maradt. A kehely elmult, de azért szenvedtem legtöbbet, mert el nem fogadtam! Nagy beteg voltam soká! Ápoltak oly gondosan, de lelkiállapotom senkit sem érdekelt, ha kimagyarázni próbáltam, meg nem értették és azt hitték, lázálomba beszélek!

G. E.

Egy gyászmise.

AZ ISMERT francia publiczista, *Veillot* Lajos egy 1870 május 10-éről szóló római levélben részletesen beszél a missio püspökökről, különösen az apostoli vikariusokról és végre a következő érdekes esetet beszéli el.

Elküldetett egy közülök (midőn még egyszerü hittérítő volt) püspöke által egy távoleső kerületbe, körülnézendő, hogy alkalmas volna-e az a hely egy katolikus pap székhelyéül. Utazása céljához érkezett, de elfogyott a pénze s nem volt többé lehetőség a visszautazásra. Utolsó dollárján még egy üveg bort vett, hogy szentmisét mondhasson; gyötrelmes elhagyatottságában ez volt egyedüli s legnagyobb vigasztalása. A vidék lakott volt, európaiak voltak ott s köztük francziák. Köszönté őket anyanyelvükön, de ezek nem is viszonozták üdvözlését, mert katolikus pap volt!

Egy fa alatt, bizonyos távolságban a házaktól, melyekben szállást nem kapott, állítá fel lakását. Kenyér hiányában pedig heteken át vad gyökerekkel és hüllőkkel táplálkozott, melyeket minden főzöszerszám hiányában nyersen fogyasztott el; de az emberek örökös keményszivüisége és kéréseinek eredménytelensége oly hosszú időn át, tulnagy kínszenvedés volt. A falunak egy-egy lakója néha arra menve, csufnévvel illette őt és eltávozott. Senki sem akarta meghallgatni, még kevésbbé vele kezét fogni, még az aggastyánok és gyermekek sem. Ő nem adta fel a reményt, de ezeknek az embereknek az Isten gyűlölete marczangolta a szivét, a sok láz és bánat pedig testi erejétől fosztotta meg.

Egy napon szép szál fiatal embert látott közeledni, ki az első megszólításra kérdezé őt: Bocsánat, van valami ennivalója? Egy pap volt, kit a püspök küldött ki, hogy őt felkeresse. Fáradtság és éhségtől majd meghalt s nem volt módja, hogy a másikat magával vigye, sőt hogy egymaga is hazautazhasson. Hogy semmi sem volt vele, megmagyarázza püspökének szegénysége és a helyi viszonyokban járatlansága. Csakis a szeretet volt képes őt eddig is föntartani. A földre veté magát s egy kis eledelért esedezett. A másik — más hiányában — hüllőkkel, undok kinézésü, utálatos kagylókkal kínálta meg őt, a mivel ő maga is élt s a melyek még az éhezőt is undorral töltötték el. Mindebből semmit sem vehetett magához, így előre látá megrémült vendéglátója, hogy a szerencsétlennek éhen kell halnia. Ezen utolsó csapás végleg lesújtá őt. Nehány nap mulva a forró földön elterülve, a láz és férgectől felemészttve, így szólt a két hittérítő egymáshoz: «Mi meghalunk; egyikünk legalább szedje össze minden erejét, hogy az utolsó szentmisét elmondhassa, azután nyujtsa a másiknak az Oltáriszentséget s így magasztaljuk az Urat».

Nagyboldogasszony napja volt. Sorsot huztak, hogy melyikök mondja el a szentmisét; a sors az elsőre esett. Földből készült oltár előtt, fekvé

mondja a haldokló bajtársáért és magamagáért, ki szinte halni készül, a szentmiséért, huszszor is kimerül és újra kell kezdenie, már-már fel is adja a reményt, hogy végig elmondhassa — ez a valóságos halotti mise majdnem három óra hosszat tartott. Végre átnyujthatta a halálos beteg a haldoklónak a szent ostyát és befejezhette a háromszoros áldozatot, a melynél mint véráldozatot magukat ajánlották fel, az áldozó pap és a misén résztvevő. Nagy vigasztalást nyújtott nekik ezen utolsó nyilvánítása hitők- és szeretetőknek, mely a haldokló Istenember szívének biztosan nagy vigaszul szolgált.

Mély meghatottsággal nézett az egyik vértanu, ki utolsó perczeit élte, a másokra, ki az oltár előtt lassan elepedt; ez viszont épült a fiatal papnak ártatlanságán és apostoli szellemén, hogy oly megadással végzi alig megkezdett pályáját és felajánlotta őt és saját magát áldozatul a közös győzelemért, melyet a megfeszített ő érettök s ők ő érette akartak kivívni.

Mise végeztével az áldozó felebarátja mellé feküdt s így várták a halált, mely nem késett. Az éjjel meghalt a fiatal pap. Utolsó lehellete bajtársa ajkait érte, ki csak nagy erőfeszítéssel emelhetette kezét a haldokló feje fölé, utolsó áldás és Istenhözad jeléül. Midőn virradni kezdett, néhány utas arra menve, látá a halottat és mellette a haldoklót. Elvitték a faluba a hirt, hol ezt hallva, végre meglágyultak a kemény szívek vagyis inkább, győzött a halál és Isten hirdette a győzelmet. Tömegesen kirándultak, friss vizet és élelmiszereket vittek ki magukkal, végre érzé a még életben lévő hittérítő, hogy egy kéz az övét érinté. Nem voltak többé ugyanazok az emberek, mint eddig. Egy árkot ástak azon a helyen, a hol az oltár állt, oda temették el a győzelemkoszoruzott hullát, a beteget pedig karjaikra emelték és úgy tartották a sir fölé, hogy megáldhassa még a halottat. Még többet is tettek. Az ő kérésére kivágtak egy nagy fát, melyből keresztet készítettek és a termékeny sirra helyezték. Így jelent meg e helyen először a kereszt s elfoglalta ezen új hódítmányt.

Jelenleg nagy város áll ott templommal és ezernyi katolikussal, kik ép oly buzgón hallgatják püspökük szavát, mint a mily kedvesek ők az ő szívének — és az ő püspökük az a bizonyos, eleinte oly kegyetlenül visszaszított hittérítő.

«A hányszor csak tehetem, elmegyek oda — mondá ő nekem elbeszélése végén — sikerül könyeimet visszafojtani és szívem gyönyörrel van telve az isteni gondviselés csodálatos nyilvánulása felett! De midőn azon kereszt tövénél a néphez szólani akartam, nem tudtam kihozni mást, mint egy pár összefüggés nélküli szót és érthetetlen hangokat. Ez a módja annak, hogyan tüzik ki a keresztet, hogy ez gyökeret hajtsa, így épül az egyház és így terjed, így lesz egy elvadult vidékből püspökség!»

Ilyen módon foglalnak tért a jó erkölcsök, a tiszta erkölcsök, az ájtatos szokások, így lesznek alapítva az iskolák, a kórházak, a tudományos intéz-

mények, melyek a lelket felemelik és a civilisationnak erejét, hírnevét és dicsőségét képezik és ilyenek az emberek, kik ezen dolgokat elkezdik és végbe is viszik.

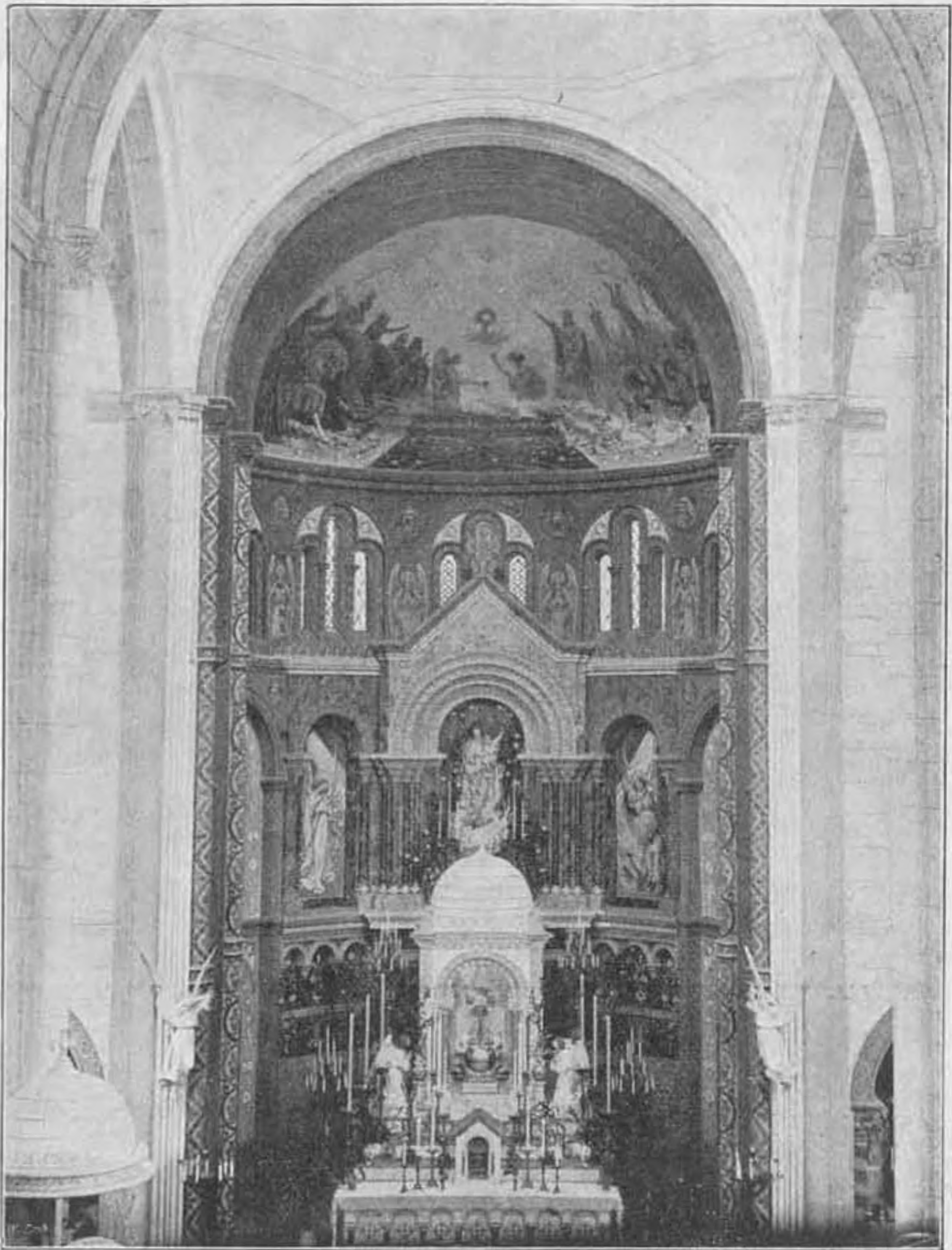
«És ha ezen emberek nekem azt mondják, hogy a világnak szent Péter csalhatatlanságára szüksége van, úgy elhiszem azt és lennének biz ők az egyedüliek, kik ezt mondják, mégis elhinném», e szavakkal ad kifejezést a nagy publiczista lelkes érzelmeinek, melyeket az Istenember áldozatából táplálkozó katolikus áldozatkészség látása éleszt a szivben s melyek első sorban alkalmasak az egyház helyes iránya fölött netalán támadt aggodalmakat eloszlatni.

Az örökimádási templom.

AZ ERZSÉBET királyné emlékére emelendő örökimádási templom ügye még mindig nem dőlt el. A fővároshoz beadott kérvényt, melyben a templom-építőbizottság az Ujvásár-tér egy részét kéri, még nem tárgyalta a székesfőváros törvényhatósága. E hely, a mely a főváros által ingyen följánlíható telkek közül körülbelül egyedül jöhet számításba, a templom és zárda céljainak teljesen megfelel. A hely gyönyörű. A templom egy husz holdas park háttérébe jutna s ezzel sokat nyerne, viszont az impozáns mű a teret emelné és diszitené nagy mértékben. A helyi viszonyok, melyek semmi irányban sem szabnak korlátokat, megengedik a zárda olyan tervezetét, hogy az csak a templom méreteinek és impozáns voltának emelésére szolgáljon, a nélkül, hogy kaszárnyaszerű épülettel sértenők a szép érzéket. Szóval nemcsak a templom ügye nyerne, ha arra a térre kerülne, hanem a fővárosnak, főkép pedig azon egész környéknek dísz kölcsönözne az impozáns mű.

De már hallatszanak hangok oly oldalról, hol minden katolikus templomra sanda szemmel tekintenek, hogy nem szabad közteret beépíteni, nem szabad a közönséget az úgy is kevés parktól megfosztani stb. Ez alaptalan ellenvetésekre már megfelelt «egy józsefvárosi polgár» a «Budapesti Hirlap»-ban s kimutatta mily fölületes e kifogás, mikor mi a 25.000 négyszögöles térből csak 1400 ölet kérünk, s a templommal az egész környék látogatottságát emeljük, s az egész vidéknek értékét nagyban emeljük. Azonkívül azon a helyen, hol 30—40.000 katolikus lélek templom nélkül szűkölködik, az örökimádási templom valóban égető szükségét elégíti ki.

Valóban fáj az ember lelke, midőn látja ez akadályokat, s látja másrészt, hogy a külföld hogy siet ilyennemű műveket fölkarolni s a megvalósulás felé juttatni. A spanyol nemzet pl. midőn a háboruban megaláztatást szenvedett s csaknem elvérzett, tekintetét mindenekelőtt a szentségi Üdvö-

A madridi örökimádási templom szentélye.

zitőhöz fordította s a megpróbáltatás napjaiban építette a fényes örökimádási templomot, melynek diszes szentélyét mai számunk reprodukálja. És mindenütt, jó- és balsorsban Jézus Krisztushoz fordulnak a nemzetek,

Ő neki állítanak diszes trónt és fényes hajlékot, mert tudják, hogy a Szent-ség lábainál kell a lelkeknek fölmelegedniök, munkakedvet, kitartást, bátorságot meríteniök.

S nekünk magyaroknak annyi akadálylyal kell e szent vállalkozásunk közben megküzdenünk! De ne csüggedjünk. Az Isten leginkább azokat a lelkeket s azokat a műveket próbálja meg, a melyeket szeret. Bizunk, hogy a mi örökimádási templomunk is mihamar állani fog.

Mire képes egy jó gyermek.

Egy kedves gyermekről van szó s szülőkről, kiket az ő imája térített meg. Jézus szólt a gyöngye lélekhez és a szegény gyermek vigasztalhatatlan volt, hogy sem apja, sem anyja, sohasem mennek szentmisére.

Ezért könyörgött, esedezett, de hasztalanul. Mit tett most már a kis fiu? Hetenkint kétszer, különösen hétköznapon meghallgatta a szentmisét, egyszer apjáért, egyszer anyjáért. Ez utóbbi nemsokára észrevette fiának rendes kora reggeli kimenetelét, pontosan megfigyelte és egy napon a templomig követte, hol őt térden állva, magába szállva, mint egy angyal, buzgón imádkozva, megpillantá. A templomajtóban megvárta és midőn arcán könnyek nyomát vette észre, nyugtalan lett és aggódva kérdezte kora reggeli templomba menetelének okát.

A fiu anyja nyakába borult.

«Anyám — mondá — tegnap apámért voltam a szentmisén, ma meg te érted.»

A többit ki lehet találni. A szülőknek jó szivök volt. Következő vasárnapon örömtől ragyogva térdelt a szelid fiu apja és anyja közt a szentmise alatt.

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti központi Oltáregyesület választmánya a terjesztőnők bevonásával f. december hó 15-én ülést tartott a Mária-Reparatrix apáczarend

házában (IX., Rákos-utca 5.). Az ülés elején *Kánter Károly* apát, egyesületi igazgató mindenekelőtt lelkes szavakban üdvözölte az egyesület elnöknőjét, nagym. *Pallavicini Edéné* örgrófnét, ki e napon ülte neve ünnepét. Kifejtette igazgató, hogy a mint december hava zordonsága daczára a legszebb ünnepek révén a legkedvesebb hónap az Egyháznak, ugy az Oltáregyesületnek is az, mert

az egész ország, főleg a szegény templomok hívei által is szeretve tisztelt elnöknők e hónapban üli örömnépét. Az egész választmány lelkes hozzájárulása mellett kíván a nagym. elnöknőnek tartós boldogságot, hogy az Ur Jézus dicsőségére még minél többet művelhessen s fölhívja a hölgyeket, hogy az másnap ez alkalomból 10 órakor tartandó szentmisén minél nagyobb számmal vegyenek részt.

Előterjeszti igazgató, hogy Jézus szentséges neve vasárnapja előtt novénát tartunk a zárda-kápolnában, január 9—18-ig minden nap este szentbeszéddel és litániával.

Tudomásul vétetik a beérkezett kérvényekről szóló jelentés s újból fölhívja igazgató a figyelmet a februáriusi jubiláris kiállításra.

Melegen ajánlja továbbá igazgató a katolikus «Uj Lap» ügyét a hölgyek figyelmébe. Kéri őket, hogy e rendkívül fontos ügyet pártolják s ismerőseik és tagtársaik köréből minél több olvasót toborozzanak és jelentsenek be a kiadóhivatalban.

Végül boldog ünnepeket kívánva, a szokásos imádsággal befejeztetett a tanácskozás.

A székesfehérvári Oltáregyesület december 2-án tartott választmányi ülésében elbucsuztatta volt buzgó titkárát, *Kéri Ferenczet*, ki nemrég perkátai plébánossá neveztetett ki. Utódja *Dornis István* hitoktató lett, ki hivatalát nagyobb szabásu beszéddel foglalta el, melyet szép és tanulságos volta miatt egész terjedelmében itt közlünk.

Mélyen tisztelt Választmány!

Őszintén megvallom, kissé zavarban vagyok ma, mikor a székesfehérvári Oltáregylet ez évi utolsó választmányi ülésén visszapillantást óhajtok vetni az egyesület egy évi működésére. Alig pár hete, hogy az Oltáregylet érdemduz vezetőinek kitüntető, de meg nem érdemelt bizalma és Főpásztorom kegyelmes kinevezése folytán szerencsés vagyok osztályosa lehetni annak a magasztos munkának, melyet az Oltáregylet s első sorban annak tisztikara és választmánya évek óta oly önföläldozó fáradsággal és oly szép sikerrel végeznek Isten dicsőségére. Épen ezért, első látszatra nem vétenék az igazság ellen, ha azt mondanám, hogy az Oltáregyletnek, az Ur Jézus és az Ő szegény templomai iránti szeretet ezen — ha szabad e szót használnom — műhelyének működése ismeretlen előttem. S az sem lenne meglepő, ha így volna, hisz az Oltáregylet tagjai szinte aggályosan teljesítik az Üdvözítő parancsát, hogy «ne tudja a bal kezéd, mit cselekszik a jobb», teljesen át vannak hatva Pascal szavainak igazságától, hogy «a titkolt jótett leginkább méltó a becsülésre». S hogy szerény működésük eredménye mégis napfényre jut, az sem az ő hibájuk. Tudom, hogy az Oltáregylet tagjai áldásos munkájukban mindig és egyedül csak az Istent keresik. Nem tehetnek róla, ha tetteik nyilvánosságra jutnak és világítanak, mint a tartóra helyezett gyertya fénye, melyet csak az nem lát meg, a kiva, vagy látni nem akar.

Ezért ismertem én is az Oltáregyletet keletkezése első pillanatától fogva s ezért nem lenne nekem nehéz ma annak egy évi működésére visszatekintennem.

Azonban a jelen szerény szavaim elején kifejezett zavarom ezzel még nem szűnt meg. Mert daczára annak, hogy mint említém, ismerem az egyelet működését, mégis illetéktelennek tartom magamat arra, hogy azok előtt rajzoljam a munka képét, a kik azt végezték. Félek tőle, hogy a vonások gyarlók, a színek elmosódottak, szóval a kép gyenge lenne. Épen ezért nem is vállalkozom e kép megfestésére, a visszaidézés fölemelő és boldogító munkáját az Oltáregylet buzgó tagjainak emlékezetére bízom. Hanem e helyett, ha szabad lesz, elmondom, miben látja csekélységem az Oltáregyletek fő hivatását.

*

A napokban egy, papok számára szerkesztett előkelő folyóiratban, egy érdekes eszmecserét kísértem éber figyelemmel. Arról van szó, melyik egyelet fontosabb napjainkban: az Oltáregylet vagy a katolikus Legényegylet? Szóval a hitbuzgalmi egyesületek voltak szembeállítva szociális téren működő katolikus egyesületekkel. Az volt a kérdés lényege, melyik fontosabb, melyik létesítendő előbb, melyik felel meg jobban századunk szellemének, korunk viszonyainak?

A nélkül, hogy különös éleslátást akarnék magamnak tulajdonítani, mondhatom, körülbelül előre láttam a vita eredményét s magam is erre

az alapra helyezkedtem kezdettől fogva. S ez?

Hát kérem:

Oltáregylet és Legényegylet.

Legényegylet és Oltáregylet.

Nem vázolólok a vitatkozás folyamán fölmerült különböző véleményeket.

Világos dolog az, hogy mivel ma, a XX. században, a társulás századában, az erők összetételének korában, egy ember nem ember, ha a katolikus egyház hívei társadalmi uton is érvényesülni akarnak, társadalmi egyesületeket kell alapítaniok. Ezt hangsúlyozza lépten-nyomon a keresztény szocializmus első zászlóvivője, szentséges Atyánk, XIII. Leó pápa is. És teljes joggal. A hitbuzgalmi egyesületek, a milyen pl. az Oltáregylet is, manapság magukban nem elégségesek. Ismerjük a francia állapotokat. Őszintébb buzgóság, mélyebb áhitat, Isten ügye iránt nagyobb áldozatkészség sehol nincs a világon, mint az Egyház első leányánál. Szébb templomokat, ékesebb egyházi ruhákat, több novenát, lélekemelőbb istentiszteletet sehol sem találunk, mint Franciaországban. S mi az eredménye? A templomokban, a missziókban, a vademberek között — óriási, a mindennapi életben, a társadalomban, az európai még vadabb emberek között — semmi.

Tehát szükség, még pedig égető szükség van az élő, a küzdő katolikus Egyházban, az Isten e mozgó seregében szociális tevékenységre is.

De hát mit modtam én ezzel? Hát- térbe helyezem, kicsinylem a hitbuz-

galmi egyesületek csodás működését? Soha!

Az alpesekben most óriási alagutat fúrnak. Csodás munka megy ott. A munkások a föld mélyében, a hegy belsejében, a nagy hőség, a megrontott levegő miatt nem dolgozhatnak. Az elemekkel nehéz harcolni. Azért, míg az egyik rész fűrt, törtet előre, a másik a friss levegőt szivattyúzza a föld mélyében dolgozók, izzadók számára.

Ez, kérem, az Oltáregylet fő hivatása.

Mert az Oltáregylet tagjai nemcsak varrnak, nemcsak hímeznek, nemcsak éjet nappallá téve buzgókodnak az Ur templomainak fölruházásán, fölékesítésén. Nem. Az Oltáregylet tagjai áldoznak is, meg imádkoznak is.

Ezen érdeműs egyletnek első titkára, az én lelkes, buzgó elődöm, már idézte egy alkalommal e helyen IX. Pius pápa szavait: «Adjatok nekem egy imádkozó sereget s az Egyház ügye meg lesz mentve». Ez kell ma az Egyháznak első sorban, elemekkel nehéz harcolni. A küzdő Egyház tagjainak a mindennapi élet küzdelmeinek puszkaporos légkörében, az Egyház érdekeiért előre törtető lelkeknek ebben az óriási Simplon alagútjában szorult, fűlledt a levegő. Állandóan új, friss légáramlatra van szükségük. Honnan nyerjék ezt, ha nem kívülről, egy üdőbb légkörből, az Oltáriszentség imádásának virágos téreiről? Kik útján? Az imádkozó lelkek útján.

Volt nekem egy buzgó spirituáli-

som. Az szokta volt mondani, hogy az emberiség itt e földön sohasem lesz képes fölfogni azt, hogy miye van az Oltáriszentségben. Majd egykor, a nagy leszámolás, a végső kiegyenlítés napján látni fogja a világ, hogy az emberiség életét nemcsak a szenvedélyek és érdekek, nemcsak a nagy szellemek gondolatai s hadvezérek csatái, hanem és talán nem utolsó sorban, a katolikus templomokban följánlott szentmisék és méltóképen végzett szentáldozatok is irányították; hogy a trónokat, dinasztákat, országokat nem egyedül a politika, a diplomácia, nem az alattvalók millióinak karjai, hanem a keresztfán bemutatott nagy áldozat vérontás nélkül való szüntelen megisméltése tartotta fenn; a hamis istenek bálványait nem a jók iparkodása döntötte le, hanem az imádság és a szentmise ereje.

Mindenesetre egy hívő lélek merésznek látszó, modern füleknek szokatlan mondása, a mely azonban egyrészt szent hitünk tanításába, másrészt a történelem tanubizonyosságába ereszti gyökerét. Én legalább nem tudnám okát adni, miért ne akceptáljam.

Bebizonyított tény az, M. T. V., hogy az Ur Jézus a világtörténelem középpontja. Az emberiség élete észrevehetően az emberré lett Isten Fia körül forog. Az ősatyák sóvárgó lelke Ő utána epedt, az ókor pogány bölcseinek kutató szeme Őt kereste s a modern pogányság támasztotta kulturkampfok az ő istenségének trónját iparkodnak rombadönteni.

Már most, M. T. V., ha a fizikai világban létezik gravitáció, nehézkedés, nem tudom fölfogni, miért ne volna meg az erkölcsi világrend középpontjának, az Ur Jézusnak ez a mindent irányító ereje.

Mivel pedig, M. T. V. az, Oltáriszentség nem más, mint ez az Ur Jézus az Ő istenségével, testével és lelkével, azért mondtam fönnebb, hogy az Oltáriszentség a mi életünk, a mi napunk, a mi levegőnk, karunk aczélezője, küzdelmeink támasza, bizodalunk forrása.

Akarjuk, hogy az Isten ügye győzön? Honnan reméljük ezt, ha nem az Oltáriszentség erejétől. Óhajtjuk az Egyház terjedését? Forduljunk bizalommal a lelkek Urához és legfőbb Pásztorához. Óhajtjuk, hogy a lelkek az Isten tervei szerint idomuljanak? Akarjuk, hogy őseink hite új életre keljen Mária országában s hazánk boldog legyen? Akarjuk, hogy a hivek szive és erszénye megnyiljanak az Ur templomának ékesítésére? Ne féljünk, majd gondoskodik róla az eucharisztikus Jézus, hogy méltó helyet készítsen magának a szivekben és a templomokban, csak mi tudjunk jól imádkozni. S milyen jól értettek ehhez a mi jámbor elődeink, milyen jó helyre intézték könyörgéseiket, mikor föl-fölsóhajtottak:

«Áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat,
Vezéreljed jóra a mi királyunkat.
Ments meg minket ellenségtől,
Döghaláltól és éhségtől,
Krisztus teste s vére!»

S ezért erős az én meggyőződés-

sem, hogy napjainkban, mikor ezernyi a bajunk, óriási hivatásuk van az eucharisztikus egyesületeknek. S hiszem azt is, hogy első sorban ezért adta szentséges Atyánk oly készségesen áldását a mi buzgó elnökünk ő méltóságára, a székesfejérvári Oltáregyletre s annak minden egyes tagjára és ezért kérem én azt Isten áldását az ő nemes, önföläldozó munkájukra s főleg az ő buzgó áldozásaikra és imáikra, a mikről ha nem is szól e titkári jelentés, de föl vannak jegyezve az élet könyvébe.

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1902 november hóban befolyt díjak:

Ft. Vikár Ágoston Hidvégről 10 k
96 f, Graffiodi Mária 10 k, Katona Mária 2 k, Bachmayer György 1 k, Pap Mária 8 k, Szlimák Margit 1 k, Szlimák Irma 1 k, Tabódy Józsefné 4 k, Mayer Julia 1 k, Kaukl Antal 2 k, Szabó Mária 1 k, özv. Péterfy Józsefné 1 k, Bobula Mária 6 korona, Báró Vécsey Józsefné, Vécsey Esther bárónő, Gróf Sztáray Sándorné 12 k, Horácsik Pál 2 k, Groszinger Ida 4 k, Thinschmidt Gyuláné 4 k, Svastits Róza és Nővére 4 k, Császár Zsófia 2 k, Kubesch Katalin 2 k, Cziráky Luiza grófnő 4 k, Csekolics Cziráky grófnő 40 k, Pusaver Erzsébet 1 k, Szlabei Zsuzsanna 1 k, Stahly Ignáczné 4 k, özv. Tauffer Emilné 2 k, Messik Gyuláné 2 k, Diósy Jánosné 2 k, Beniczky Francziska 2 k, Kóncek Hermína 40 f, Dix Anna 1 k, Dix Vilmos 1 k, Meyerhofer Crescenc 10 k, Kremer Samuné 4 k, Németh Vilma 2 k, Németh Mária 2 k, Fuszek Róza 2 k, Bellaágh Istvánné 6 k, Therean Emma

2 k, özv. Valinta Andrásné 10 f, Niesenberger Irma 4 k, özv. Fábián Jánosné 2 k, Ft. Binder András ur a sáros-oroszi tagoktól 17 k 64 f, Brunkala Mátyás 1 k, Sára Irma 1 k, Máder Mária 2 k, Dudás Erzsébet 2 k, Köteles Lajosné 30 f, Bielesch Emma 1 k, Metz Irma 4 k, Zauberer Teréz 1 k, Merl Ilona 2 k, Talpas Terka 2 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Sántha Ferenczné 2 k, Beatrix Králik 10 k, Xolin Julia 2 k, László Rozália 2 k, Cseplák Amália 2 k, Tóth Julianna 2 k, Bónis Lajos 2 k, Belloni Magda 2 k, Kaufmann Matild 1 k, özv. Büchler Mórné 3 k, özv. Horváth Józsefné 4 k, Péteri Imre 1 k, Misugyik Anna 1 k, Hagymásy Sándorné 1 k, özv. Baracska Verona 2 k, Dr. Érdy Lajosné 6 k, Fridrik Antalné 1 k, Horváth Róza 1 k, Waissbecker Teréz 2 k, gróf Julia 4 k, Mussard Francziska 2 k.

IRODALOM.

Jézus Szentséges Szívének Hirnöke. Kalocsa. A deczemberi szám tartalma: Világszemle Jézus legsz. Szíve tiszteletének köréből. — Régi karácsonyi énekek. — Jézus szents. Szívének ügyei. — Az Isten Fiának testfölvétele. (Dr. Vargha Damján.) — Hadur veresége. (Filó K.) — Párbeszéd az életből. — Jézus szents. Szívének áldásai. — A hit erénye.

Szerkesztői üzenetek.

D. K. Kérdésére a székesfehérvári oltáregyesület új titkárának székfoglaló beszédjében is talál feleletet. Magunk részéről időrendben előbbrevalónak tartjuk az oltáregyesületet. Nem elfogultság mondatja ezt velünk, hisz más természetű mozgalmakban is résztveszünk, hanem

eddig tapasztalásunk arról győzött meg, hogy az oltáregyesületekbe inkább kapni tagokat — a lelki szükségleteket korábban érezzük — azután meg az oltáregyesületi tagok toboroznak leginkább híveket a többi, praktikusabb irányú egyesületek számára. Semmiesetre sem elég az oltáregyesület; de előbb az Ur Jézushoz kell menni az embernek, s tőle megtudni mit tegyen, biztos, hogy azután nem fog megállani a féluton, hanem az egész életet törekedni fog a keresztény szellem szerint átalakítani. Ismételjük: tapasztalás után szólunk, melyet itt a fővárosban bőven van alkalmunk ez irányban szerezni.

F. István. Több szépirodalmi cikket, elbeszélést stb. nehezen hozhatunk. Első sorban mégis csak oly kérdéseket kell tárgyalnunk, melyek fölött egy buzgó katolikusnak gyakrabban kell *elmélkedni*, s melyeket az oltáregyesületi összejövetelek alkalmával megbeszélés tárgyává kelt tenni a vezetőknek.

K. Sz. A meglevő példányokat mind megküldettem.

P. A. Megtartatik, még pedig valószínűleg február 20-tól márczius 2-ig.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1902. évben.

Skerletz Irénke Budapest, Schlenka Mária, Geist Erzsébet, Kércza Mária Budapest, Licsicsányi Krisztin sz. Virág Antalné Jobbágyi, Fekete Mária, Kereszti Rozália.

Imádkozzunk az oltáregyesületeknek az elmúlt évben elhunyt tagjaiért. Az Ur Jézus kit a földön mindenek fölött tiszteltek, legyen mennyben legfőbb jutalmuk.

R. I. P.

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

Alapított 1859-ben. Alapított 1859-ben.

Korompay Márton utóda

BUDAPEST,

IV. ker., Váci-utca 46. szám.

Épület, toronyfedés, légszesz, vízvezeték, kutak, fürdőszoba, konyhaberendezést, minden e szakba vágó munkát, jótállás mellett készít.

... Körmeneti lámpákat készítek ...

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,
a budapesti közp. Oltáregyesület
szállítója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utca 6a.

★

Elvállal

*magánlakások, egyesületi-
és körhelyiségek teljes be-
rendezését, továbbá elfogad
és pontosan teljesít minden
e szakmába vágó javítá-
sokat.*

Vásároljunk Tanuló Sorsjegyet!

Ő Fensége József Ágost főherceg ur és főmagasságu Vaszary Kolos bibornok hercegprimás ur fővédnöksége alatt álló budapesti Mária-kongregáció Finevelő-Intézete szegény tanulók javára

≡ nagy sorsjátékot ≡

rendez. A sorsjáték 1901 október 31-én 85.126 szám alatt lett a m. kir. pénzügyminiszterium által engedélyezve.

Huzás 1902 október 1-én.

Egy sorsjegy ára 1 korona. Főnyeremény 10.000 korona értékben. Összesen 1135 nyeremény.

— Sorsjegyek kaphatók a «Tanuló Sorsjáték Irodában» —

Budapest, V., Alkotmány-utca 28. szám.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó:

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

WALSER-VARGA-féle

Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörű teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számú színezett művészi rajzaival
[és] képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 2 kor. 60 fill., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papíron, színes rajzokkal (körülbelül 130 képpel):

a) füzve 3 kor., b) vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., c) bőrkötés, vörösvágás 5 kor.,
d) bőrkötés, aranyvágás 6 kor., e) finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papíron, számos finoman színezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):

a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., b) finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor.,
c) ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocszal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):

[a] jó minőségű papíron, háromszáznál több szép képpel, [vászonkötésben, tokkal 6 korona,
[b] tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:

[A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhímezés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

*Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók gyára*

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

*Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák
berendezéséhez szükséges tárgyaimat a leg-
jutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben,
nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika
és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.*

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

*Szentszobrokat, csillárokat, cibo-
rium és kelyheket. Fali és oltár-
gyertyatartók és oltárlámpákat.
Monstranciák, stáció-képek,
oltárok, Urkoporsókat stb.
Nagy választék arany, ezüst és
selyemhímzésekben, valamint
hímzett egyházi ruhákban.*

*Régi ruhák javítását, valamint
kelyhek, ciborium, monstran-
cia, oltárlámpák, oltárgyertya-
tartók megezüstözését vagy
megaranyozását elvállalom és
olesón készítem el. Képes ár-
jegyzéket és költségvetést kívá-
natra bérmentve küldök.*

